

F.Y.B.A. SOCIOLOGY,

Semester - II PAPER - core & Elective - III (General Sociology)

- (1) સામાજિક ક્રિયાના તત્વો જણાવો.
- (2) સામાજિક માનસ ક્રિયાના સ્વરૂપો જણાવો.
- (3) સમાજસૂત્રણની ઝબકમીઓ જણાવો.
- (4) સમાજસૂત્રણનું મહત્વ સમજાવો.
- (5) સામાજિક નિયંત્રણ લક્ષણો જણાવો.
- (6) સામાજિક નિયંત્રણનું મહત્વ જણાવો.
- (7) સામાજિક નિયંત્રણની કમીપમારિત રીતો જણાવો.
- (8) આધુનિક સામાજિક પરિવર્તનની ખાસીયતો જણાવો.
- (9) સામાજિક પરિવર્તનના મહત્વ પરિબલો જણાવો.
- (10) સામાજિક પરિવર્તનના અવરોધ પરિબલો જણાવો.

★ MCQ. એક કે બે વાક્યમાં જવાબ

- (1) સામાજિક ક્રિયા કરતો સુધી.
- (2) સામાજિક માનસક્રિયા કરતો સુધી.
- (3) સામાજિક નિયંત્રણ કરતો સુધી.
- (4) સમાજસૂત્રણ કરતો સુધી.
- (5) સામાજિકસૂત્રણની એકમીઓ રૂડ-રૂડ છે.
- (6) શિક્ષક કરતો સુધી.
- (7) દેશન કરતો સુધી.
- (8) સામાજિક સૂત્રણો કરતો સુધી.
- (9) સામાજિક પરિવર્તન કરતો સુધી.
- (10) સામાજિક પરિવર્તનના ભૌગોલિક પરિબલો ક્યા ક્યા છે.

★ વૈકલ્પિક

- (1) કોઈ લોકનીમને સમાજમાં (Must behaviour) તરીકે પરિભાષીત કરે છે.
- (2) સમાજસૂત્રણમાં માનસ અને મહત્વ સમાજસૂત્રણ અને તેનો સ્વભાવ તરનાર સમાજસૂત્રણી ——— હતા. — (એકમી વેબર)
- (3) ક્રિયાક્રિયાને કોઈ સામાજિક ક્રિયાના ——— તત્વો વર્ણવ્યા છે. — (સાર)
- (4) ક્રિયાક્રિયાને કોઈ છે. (1) સુધી (2) સુધી (3) સુધી (4) સમાજ
- (5) સોલર્ટ મર્ટન સૂત્રણના કોઈ પ્રશ્ન દર્શાવ્યા છે.
(1) સુધી (2) સુધી (3) સુધી (4) સુધી

- (7) કચ્છ સામાજિક આંતરક્રિયાનું લક્ષણ નથી
 (1) બે કે તેના વધુ પક્ષો (2) માધ્યમ (3) સમાજ (4) પારસ્પરીત્વ
 સામનો
- (8) સમાજશાસ્ત્રની મહત્વની એજન્ડા તરીકે છે
 (1) વસતી (2) લાયબ્રેરી (3) ફૂંજ (4) દેવલયજન.
- (9) સાંસ્કૃતિક ધારણાનો પ્રિદર્શન
 (1) ડિક્કેસર (2) જ્યોનમન (3) ખેડાઈવર (4) ફોજ.
- (10) સામાજિક નિર્પંજરો કઈ રીતે થાય છે.
 (1) ઓપચારિત (2) અનોપચારિત (3) બંને (4) એમનીય
- (11) કચ્છ આંતરક્રિયાનું સ્વરૂપ નથી.
 (1) મિત્ર વૃથ (2) સહાય (3) સંબંધ (4) સ્પર્ધા.
- (12) કોઈ સામાજિક રીતે વ્યવહાર દરિદ્રતાઓ અતિ દુષ્ટિઓને મૂલ્યો તરીકે
 ઓપચારિત છે - કઈ સંદર્ભમાં મુકાય
- (13) ભાષ્યવાદી મૂલ્યો અને ક્રિયાવાદી મૂલ્યોનો અ્યાય કોઈ માધ્યમ છે. -
 - સંદર્ભ મર્દન
- (14) કોના મતે સાંસ્કૃતિકોના ગુંજનમાં થતો ફેરફાર એટલે સા. પરિવર્તન. -
 - ખેડાઈવર અને ચર્ચ
- (15) સામાજિક વ્યવહારોમાં આવતું પરિવર્તન એટલે સામાજિક પરિવર્તન.
 (1) જ્યોનમન (2) ખેડાઈવર (3) ઘર્ષન (4) કોલેજી

★ જોડકા :-

- (1) સહકાર સંદર્ભ સ્પર્ધા - આંતરક્રિયાના સ્વરૂપો
- (2) વ્ય તથા વ્યકિતલ્પ સમસની પ્રક્રિયા - સમાજશાસ્ત્ર
- (3) ગંભીર ગુનાને લગતો કાયદો - ફોજદારી કાયદો
- (4) લગ્ન, છુટા છેડા મિલતત અને વારસાને લગતો કાયદો - શિવાજી કાયદો
- (5) સમાજમાં વ્યવહાર કે વ્યવસર્થ વર્તનની રીતો - લોકરીતિઓ
- (6) સમૂહના કુસાલ નાટે મહત્વની ગણતી લોકરીતિઓ - લોક નીતિઓ
- (7) શિવાજીના માનવામાં રલીને પત્તો ફેરફારોના આરોહ મપરોહ - ફેરફાર.
- (8) સમાજશાસ્ત્રની વિજ્ઞાન બાબતો અંગે લોકોના અભિપ્રયો - લોકમત
- (9) એક સમાજની સંસ્કૃતિ લગભગ સમાજમાં ફેલાય - સાંસ્કૃતિક પ્રસાર
- (10) "Nursery of Human nature" - C.H. Coole

વિષય - સમાજશાસ્ત્ર.
પેપર - 112 27/02/22 - 2.
કોર અને દર્શકિય.
ભારતીય સમાજમાં કુટુંબ.
પ્રો. નેહલલોન રાજગુરુ.

MCG's

પ્રશ્ન 1 બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો.

1. સમાજ અને સંસ્કૃતિનાં આત્મમાં કુટુંબ કેવું સ્થાન ધરાવે છે.

(a) મધ્યવર્તી

(b) કેન્દ્રવર્તી

(c) અંત્યવર્તી

2. ગાંધીજીના પરિવારને જોઈ અને તેનું સંચાલન કર્યું, તેને લોકભાષામાં શું કહેવામાં આવે છે.

(a) લાભીવાડી

(b) લાલવાડી

(c) પીળી વાડી

3. લક્ષ્મણ પતિ તેની પત્નીની માતાના કુટુંબમાં રહેવા જાય તેને કેવું કુટુંબ કહેવાય.

(a) પિતૃસ્થાની

(b) માતૃસ્થાની

(c) વિભાજન કુટુંબ

4. 'દી' આશિયાતીઓમાં પિતૃસ્થાનક કુટુંબમાં ગૌત્રજૂથ એક પ્રકારનું વિસ્તૃત કુટુંબ છે તેને કયા નામે સંબોધવામાં આવે છે.

(a) દર્શીમ

(b) સસ્થાસ

5. જાયર નરવાહમાં કુટુંબની મિલકતના સમગ્ર વ્યવસ્થાપક કયા નામે ઓળખાય છે.

- (a) કુલધાન
- (b) આલીવર
- (c) તપાસી

6. પરંપરાગત સમાજમાં કૈવું યુગ્ય પ્રવર્તનું હતું.

- (a) મૌરું કુટુંબ સુખી કુટુંબ
- (b) જાનું કુટુંબ સુખી કુટુંબ
- (c) સ્ત્રીઓનાં સ્થાનનું મહત્વ.

7. આધુનિક યુગમાં કૈવું યુગ્ય સ્વપનાવલા ઉપર તાર પ્રત્યાગી સાર્વજનિક છે.

- (a) મૌરું કુટુંબ સુખી કુટુંબ
- (b) જાનું કુટુંબ સુખી કુટુંબ
- (c) પુરુષનું ઉંચું સ્થાન

8. સમાજશાસ્ત્રીઓ અને મનોવિજ્ઞાનીઓ મુખ્ય સીધા સીના સર્વમાં પ્રયોજે છે.

- (a) પ્રતિકુલના
- (b) સહભાગીપણું
- (c) અનુકૂળતા

9. ઓશ્યાનું મોટામાં મૌરું રેલિજીયન નેટવર્ક કયું છે.

- (a) પાકિસ્તાન
- (b) ભારત
- (c) સિંગાપુર

10. દૂર-સંસ્કારની દૂરઉપચોગ કરતાં તત્કાલીમાં કઈ સમસ્ત્યા પેદા થઈ છે.

- (a) સપાલની
- (b) રેલિજીયનની

11. માનવનાં ધાતુલક્ષી લાલકની કુલ શક્તિ અપાયેલ ૨૨ છે.

- (a) શારીરિક શક્તિ
- (b) સૌંદર્ય પ્રત્યક્ષ શક્તિ
- (c) માનસિક શક્તિ

12. સામાન્ય રીતે વ્યક્તિને દૈનિક કામ માટે કેટલી કેલરીની જરૂર પડે છે.

- (a) ૨૫૦૦
- (b) ૨૨૦૦
- (c) ૨૦૦૦

13. સગાઈ કરીને પુસ્તુ પીષણ ન મળે તો જીવી કુટુંબ સીંગલ રીંગલ દવાની સંખ્યા છે.

- (a) મેલોરિયા
- (b) ટાઇફોઇડ
- (c) એન્ડેમિયા

14. કરીની પ્રજનનક્ષમતાની ગાળા સામાન્ય રીતે કેટલાં વર્ષના વયગુચના છે.

- (a) 15 - 25
- (b) 20 - 35
- (c) 25 - 60

15. કરીની બે પ્રસૂતિઓ વચ્ચે કેટલાં વર્ષની ગાળા રહે તો માતા પ્રસૂતિ દરમિયાન ગુમાવેલી શક્તિ પુનઃ પ્રાપ્ત થી છે.

- (a) 1 - 3
- (b) 2 - 5
- (c) 8 - 10.

૧.૨ આની જગ્યા પૂરી.

૧. માનવજાતી જાતરીમાં પુરુષો નાની અને સંબંધ દ્વારા સ્ત્રી સાથે જાતીય સંબંધ સ્થાપી શકે છે.

("નાની અને સંબંધ", પાસી અને ગારી, ખારિયા અને સી)

૨. _____ વિષયના પ્રયોગ સમાવર્તી અસ્તિત્વ દર્શાવે છે.

(કુટુંબ, જ્ઞાન, વર્ગ)

૩. લગ્ન સંબંધના કાયદા અનુસાર સ્ત્રીની ઉંમર _____ અને પુરુષની ઉંમર _____ સમયાંતરે સ્થાપી છે.

(૧૬ અને ૨૧, ૨૨ અને ૨૫, ૧૫ અને ૧૪)

૪. પ્રજા પેદાશ પરિપાકને જોઈ અને જોઈ સંચાલન કચ્છું, તેને જોઈ જાણવામાં _____ કહેવામાં આવે છે.

(ભીલીવાડી, ભાલવાડી, પીલીવાડી)

૫. કુટુંબનું મોટુંકદ _____ કુટુંબમાં જોવા મળે છે.

(વિભક્ત કુટુંબ, સંયુક્ત કુટુંબ, જૂથ કુટુંબ)

૬. કુટુંબ એ _____ જૂથ છે.

(ઔપચારિક સંબંધ, અઔપચારિક સંબંધ, સગપણ સંબંધ)

૭. _____ એ કૌટુંબિક સંબંધોની સત્તા-જાહેદારીની ઠીક ઠીક સમાનતા, સ્વાયંત્ર્ય અને જવાબદારી સરસ ઉપજાવે છે.

(કાયદાસીદી, કુટુંબજુલન, ગામજુલન)

૮. વિગત સંપ્રદાયિકતા એક સૌંદર્ય મૂલ્ય છે જે વ્યક્તિની કિંમતો પર _____ નો પ્રભાવ દર્શાવી શકે છે.

9. _____ કોરી ઉદ્યોગમાં સ્ત્રીઓની નવી ભૂલકા લઘુત્વ છે.
(સાંસ્કૃતિકતા, સ્વયંસંચાર, સહકારી પ્રવૃત્તિઓ)

10. _____ સ્ત્રીઓની સહકારકાર્યમાં સક્રિય બનાવી, નીચાત્મક
દારણા કુચાની નક પૂરી પાડી.
(સહકારી પ્રવૃત્તિ, સંચાર-સાધનો, પંચાયતી સંચાર)

11. કુટુંબ નિયંત્રણના કાર્યક્રમોમાં _____ ની પ્રચાર કાર્યો
છે જે કુટુંબના કદ ઉપર સચાર ઉભવી બાલકોનું
મહત્વ વધારે છે.

(જાના કુટુંબના દારણા, મોટા કુટુંબ દારણા, સ્વાસ્થ્યનું દારણા)

12. પ્રજનન નથા બાલકોનું કાર્યકરની માના અને બાલકોનું
_____ કુટુંબની સાધારણતા છે.

(શિક્ષણ, સારીચ, સહજુબન)

13. _____ શિક્ષણ સારિચ અને નૈતિક વાચણોના દારણનું
શિક્ષણ છે.

(બાલીચ, વસ્તી સંગોનું, સમાવ સંગોનું)

14. _____ સ્ત્રી-દેહની સ્વાભાવિક દૌર પ્રવૃત્તિ છે. અને
નીનાંથી સ્ત્રી માનુષ્ય દારણા કુચા સક્રમ બને છે.

(સનેદરણ, દર્ન દરણ, સમાવ દરણ)

15. _____ સ્ત્રી જ્ઞાનનંતુની ઉત્તેજનાનું પરિણામ છે. —
નરણાવર-ચામાં ની સ્વાભાવિક છે.

(બાલુ સવસ્થા, સ્વાચ્ચ દૌચ, નિંદુપરચા)

16. પારિવારિક જીવનની સંચોચ સ્ત્રી સુખી _____ ની

(અમાજ જુવન, દાલિત જુવન, દોષિત્યજુવન)

૧૩./ _____ એ કુટુંબનું, કુટુંબ દવારા અને કુટુંબ માર્ગે
આયોજન છે.

(અટકારી પ્રવૃત્તિ, આયોજિત વિકાસ, કુટુંબનિયોજન)

૧૪./ કુટુંબનિયોજન _____ એ અભાવાર રીતે સ્વીકારેલા
કાર્યક્રમ છે.

(1951, 1961, 1965)

૧૫./ _____ એ કુટુંબનિયોજનની કાર્યક્રમ મુકુલ કલ્યાણ કાર્યક્રમ
સરીકે ઓળખાય છે.

(1976, 1977, 1978)

૧૬./ પ્રમુખિ પહોના પહેલાં 14 દિવસનાં ગાળાને _____
કહેવામાં આવે છે.

(મુનિકા અવસ્થા, ગર્ભવસ્થા, પુરુષાવસ્થા)

Q-3 2021-2022 લંધાની જાણો.

- 1/ માગ પતિ-પત્ની અને નોનનું અપરિણત માંગણીની જ અમાલેશ ઘની હીય નેલા કુટુંબની અંચુલ કુટુંબ કુટુંબમાં આવેલી. — X
- 2/ કુટુંબમાં પતિ-પત્ની વચ્ચેની સંબંધ વૈવાહિક નોડાલનો સંબંધ છે. — ✓
- 3/ ઉદ્યોગીકરણ વ્યવસાયિક ગતિશક્તિના પર નિયંત્રણ આવેલી. — X
- 4/ ઉદ્યોગીકરણ સંચુલકુટુંબના રૂટિગત માલખા ઉપર અપર પદોમાંથી છે. — ✓
- 5/ શહેરમાં સ્ત્રીઓની વ્યવસાય અને શિક્ષણની વધુ જાકો મળી ગયા. — X
- 6/ ગાંધીનું નીનૂન્ય ભીમોની સ્થાનંડર સખલમાં સ્ત્રીની જાલકામી સ્ત્રી વર્ગમાં ગવી નાનૂન પદો કરી. — ✓
- 7/ 3 એપ્રિલ 2008 માં 'લેડી વચાવી' સંગે સારૂચકુટુંબની વેલક લોલાવવામાં આવી — ✓

ઝોડાં ઝોડો.

- ૧. લિધવા પુનર્લેખ કાગુન — બહુઆથી
- ૨. ઝોડ ક્યાં લધારી ભુવન — ૧૯૫૬
આથી લખ પ્રથા
- ૩. ઇ. ભાગનાં ઝોડોમાં ગર્ભવાની — કુટુંબ સંસ્થા
સ્ત્રીની લિધી.
- ૪. બાલકનું આત્મકથન કથાનું — 'દાનુજય અને બાલ'
- ૫. માંબુદ્રી ભવૃચલાલ કુટુંબ — કુટુંબવાદની ભાષના ગદ્યની પદી.
- ૬. ઉદ્યોગી કથન — 'ઇતીમ'
- ૭. ૧ ભવૃચલાલ ૧૯૧૬ — રીપ્યુબ્લિકન ટીમ્સ પ્રિવેન્શન અને મિસ્ચ્યુલ ઝોડ.

જવાબ:

- ૧-૨
- ૨-૧
- ૩-૪
- ૪-૩
- ૫-૬
- ૬-૫
- ૭-૭

SOCIOLOGY, ELECTIVE - II

(7)

Semester-II ~~III~~ Population and Society.

Paper NO - 111

★ એક લે વાક્યના જવાબો.

- (1) સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્ર કોરો શું?
- (2) સેક્ષલ રજીસ્ટ્રેશન સીસ્ટમ કોરો શું?
- (3) નોંધણી પદ્ધતિ કોરો શું?
- (4) જીવાન જન્મદર કોરો શું?
- (5) મૃતજન્મ કોરો શું?
- (6) લોંગ પ્રમાણ કોરો શું?
- (7) જન્મ સમયે આયુષ્યની ધારણા શું છે?
- (8) માલ્યાની લે જીવનનું ધારણાઓ કઈ છે?
- (9) જીવન માલ્યાવાદીઓ એરો કોલ?
- (10) ઈસ્ટ વસ્તી કોરો શું?
- (11) વસ્તીની નો અર્થ સમજાવો.
- (12) કુટુંબનિયોજન નો અર્થ સમજાવો.
- (13) કુટુંબનિયોજન તરફના આભાગો કયા કયા છે?
- (14) સેક્ષનની લે પદ્ધતિઓ કઈ છે? (i) de jure (ii) de facto

★ MCQ

- (1) વસ્તીશાસ્ત્રની શરૂઆત કોણે કરી હતી - જ્યોન ગ્રાહિર.
- (2) સેક્ષન કોરો શું? - દર દર વર્ષે થતી વસ્તી ગણતરી.
- (3) સૌપ્રથમ વસ્તીગણતરી ક્યારે થઈ હતી? - 1871.
- (4) સંપૂર્ણપણે દર વર્ષે વસ્તીગણતરીની કોમીટી ક્યારેના લાયક દેશમાં આવી - 1891.
- (5) અમુક નિદર્શ પસંદ કરીને જન્મજરણનો નોંધણી તથાની પદ્ધતિ - નિદર્શ નોંધણી પદ્ધતિ.
- (6) SRS કોરો શું? - Sample Registration System.
- (7) NSS કોરો શું? - National Sample Survey.
- (8) NSS organization ની સ્થાપના ભારતમાં ક્યારે તથામાં આવી - 1950.
- (9) પેરિટી (Parity) શબ્દ — સાથે સંબંધ ધરાવે છે (માતા).
- (10) Birth order શબ્દ — સાથે સંબંધ ધરાવે છે. (સંતાન).
- (11) શરૂઆતની વસ્તીના જૂથ પર સૌપ્રથમ વૈજ્ઞાનિક રીતે વિચાર કરનારા સંશોધક અર્થશાસ્ત્રી - થોમસ મોલર માલ્યા.
- (12) "An Essay on the Principle of Population" પુસ્તક કોણે લખ્યું છે?

- (14) આધુનિક વસ્તીશાસ્ત્ર ના મિત્ર તરીકેનું વિરુદ્ધ રૂતે મળ્યું છે. - માલ્થુસ
- (15) ઈસ્ટ વસ્તીના સિદ્ધાંતમાં રૂતું પ્રદાન છે. - કેનન
- (16) વસ્તીની સંઘંતનો સિદ્ધાંત કોલે સ્કુટરો. - કોલ અને હુવર
- (17) ભારતમાં ૨૦૨૫ અને સતત વસ્તી વૃદ્ધિના રૂરલે રૂયા વર્ષને "મહા વિભાગ્ડ વર્ષ" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. - 1921
- (18) વસ્તીના રૂમની દૃષ્ટિએ ગુજરાત — રૂતે છે - (10 માં)
- (19) ડૉ વસ્તીનીતિમાં લગભગ પુરુષ મારે-૨1 અને સ્ત્રી મારે 18 રાખવામાં આવી - 1976 ના વસ્તીનીત.
- (20) ડૉ સાલમાં રાષ્ટ્રિય વસ્તીપંચની રૂમના રૂરવામાં આવી 9 - 2000.
- (21) કુટુંબ નિયોજન પર ભાર મુતનો દુનિયાનો પ્રથમ રાષ્ટ્રિય કાર્યક્રમ ભારતમાં રૂરારે આમલમાં મૂતાયો. - 1952.
- (22) કુટુંબ નિયોજનને ડૉ સાલથી કુટુંબ કલ્યાણ કાર્યક્રમ તરીકે ઓળખવામાં આવ્યો - 1977.

✱ જોડકા

- (1) જન્મ મરણના આંકડા - વાર્ષિક સ્ટેટીસ્ટીક્સ
- (2) જન્મ મરણની નોંધણી - વાર્ષિક રજિસ્ટ્રેશન
- (3) મેન્ચરગની બે પદ્ધતિઓ - de jure અને de facto.
- (4) નોંધણી પદ્ધતિ ઈંગ્લેન્ડ અને વેલ્સમાં - 1836
- (5) " " સ્કોટલેન્ડમાં - 1854
- (6) " " અમેરિકામાં - 1949
- (7) મરણની નોંધ શરૂઆત તરવાનો રૂરારો - 1926
- (8) સ્ત્રીની પ્રજનનશીલતાનો ગાળો - 15 થી 45 વર્ષ.
- (9) એરૂ વર્ષની રૂમર મુદ્દાના બાબતોના મરણ - બાળમૃત્યુ.
- (10) બાળ 4 માસ પહેલાં મૃત્યુ પામે તેને - Neonatal death (નવજન બાળકું મરણ)
- (11) " 4 થી 12 માસના ગાળામાં મૃત્યુ પામે તેને - Post Neonatal death
- (12) લંગા પ્રમાણ (Sex Ratio) - 940 (2011)

* Give the Answer in one or two lines

- (1) What is social demography?
- (2) What is sample registration system?
- (3) What is civil registration system?
- (4) What is live Birth?
- (5) What is still Birth?
- (6) What is sex Ratio?
- (7) What is Expectancy of life at Birth?
- (8) Which are the two Fundamental assumption of Malthus?
- (9) What are the Neo Malthusism?
- (10) What is theory of optimum population?
- (11) Explain the meaning of population policy.
- (12) Explain the meaning of Family Planning.
- (13) Which are Approaches towards Family planning.
- (14) Which are the two methods of census?

* MCQ

- (1) Who started the demography? - John Gronk.
- (2) What is the census - population census done at every decade.
- (3) In which year the first Decennial population census was held? - 1871.
- (4) From which year completely National wide population census was held - 1891.
- (5) What is SRS - Sample Registration system
- (6) What is NSS - National sample survey
- (7) Establishment of NSS organization - 1950
- (8) word 'parity' word related - Mother
- (9) 'Birth order' word related - child.
- (10) The English Economist who thought over the Issue of Increasing population was - Malthus.

- (12) Which time First publication of the book "An Essay on the Principle of Population" - 1798.
- (13) Who is the father of the Modernised Demography? - Malthus.
- (14) Who has given contribution in the theory of optimum population - Kenan.
- (15) Who was ~~proposed~~ ^{produced} the theory of Demographic Transition - Kol and Husar.
- (16) In which place Ujjain stands in matter of population in India - 10th.
- (17) In which population policy marriageable age was decided 21 for males and 18 years for female - 1976.
- (18) National Demographic organization structured by - 2000.
- (19) First National Programme on Family Planning - 1952.
- (20) Which time ^{Identified} Family Planning as a Family welfare - 1977.